

ดัชนีปริจเฉทเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ในภาษาสเปน: ความหมาย หน้าที่ และการแปล (2)*

ไพรริน สิมมา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Email: prairins@yahoo.com

รับบทความ 16 มกราคม 2564 แก้ไขบทความ 23 มีนาคม 2564 ตอรับ 1 กันยายน 2564

ออนไลน์ 16 มีนาคม 2565

บทคัดย่อ

บทความวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมาย หน้าที่ และการแปลคำ ¿eh?, mira และ oye เมื่อใช้เป็นดัชนีปริจเฉทเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ในการสนทนาภาษาสเปน จากการศึกษาพบว่า ¿eh? ใช้ต่อท้ายหน่วยถ้อยเพื่อเรียกร้องให้ผู้ฟังตอบกลับและเพื่อตรวจสอบหรือรักษาระดับความสนใจของผู้ฟัง และใช้เป็นคำถามเพื่อขอให้คู่สนทนาแสดงข้อมูลซ้ำหรืออธิบายสิ่งที่เพิ่งกล่าวไปให้กระจ่างขึ้น ส่วน mira และ oye นั้นใช้เพื่อเรียกให้ผู้ฟังสนใจสิ่งที่ผู้พูดกำลังจะกล่าว โดย mira จะใช้เมื่อผู้พูดต้องการดึงให้ผู้ฟังเข้ามาสู่อารมณ์ของเรื่องและทำความเข้าใจผู้พูด ในขณะที่ oye จะใช้เมื่อผู้พูดพยายามนำตัวเองเข้าไปยังอารมณ์ของผู้ฟังและสื่อสารข้อมูลจากมุมมองของความเกี่ยวข้องของข้อมูลนั้นกับผู้ฟังเป็นสำคัญ ในด้านการแปล พบว่ามีการใช้หน่วยภาษาในภาษาไทยที่หลากหลายเป็นคำแปลของดัชนีปริจเฉทภาษาสเปนแต่ละดัชนีที่เลือกมาศึกษา ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมหน่วยภาษาดังกล่าว พร้อมทั้งตั้งข้อสังเกตและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคำแปลที่เลือกใช้และการละไว้ไม่แปลด้วย

คำสำคัญ ดัชนีปริจเฉท การควบคุมการปฏิสัมพันธ์ ภาษาสเปน การแปล

* บทความวิจัยชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ดัชนีปริจเฉทเชิงโครงสร้างการสนทนาและการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ในภาษาสเปน: ความหมาย หน้าที่ และการแปล” ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีงบประมาณ 2561

Contact Control Markers in Spanish: Meanings, Functions and Translation (2)

Prairin Simma

Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

Email: prairins@yahoo.com

Received 16 January 2021; revised 23 March 2021; accepted 1 September 2021;

Online 16 March 2022

Abstract

This research aims to examine the meanings, functions and translation into Thai of *¿eh?*, *mira* and *oye* used as contact control markers in Spanish conversation. The findings show that *¿eh?* used as a tag is intended to evoke a reply or to check or maintain the listener's attention, and as a question it requests the interlocutor to repeat the information or to clarify what has just been said. *Mira* and *oye*, in turn, are discourse markers that draw attention to something the speaker is about to say. *Mira* is used when the speaker tries to draw the listener to his sphere and make himself understood, while *oye* can be seen as an attempt from the speaker to insert himself into the listener's sphere and to focus on the relevance of the information to the listener. Regarding translation, it is found that several expressions in Thai are used to translate the Spanish discourse marker in question. Those expressions are collected. Subsequently, observations and suggestions about the chosen translation or omission are provided.

Keywords: discourse marker, contact control, Spanish, translation

1. บทนำ

ตามที่ Martín Zorraquino (2010, p. 112) ได้อธิบายไว้ ดัชนีปริจเฉท (discourse marker) เป็นหน่วยภาษาที่มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ (1) เป็นหน่วยภาษาที่ไม่เปลี่ยนรูปหรือมีแนวโน้มอย่างชัดเจนที่จะไม่เปลี่ยนรูป อันเป็นผลมาจากกระบวนการเกิดคำใหม่ซึ่งทำให้คำต่าง ๆ ประกอบกันเป็นหน่วยภาษาหน่วยเดียว หรือจากกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ซึ่งทำให้หน่วยภาษานั้น ๆ มีความหมายเป็นนามธรรมและเป็นเชิงกระบวนการมากกว่าความหมายดั้งเดิม (2) ไม่มีหน้าที่ในภาคแสดงของประโยคและไม่มีผลต่อเนื้อความของหน่วยย่อยในปริจเฉทหรือเนื้อความโดยนัย (สถานการณ์ที่ไม่ได้มีการถ่ายทอดออกมาเป็นภาษา) ที่มีดัชนีปริจเฉทกำกับอยู่ และ (3) ทำหน้าที่ชี้แนะและช่วยผู้ร่วมสนทนาในกระบวนการตีความการสื่อสารตามคุณลักษณะด้านหน่วยคำและวากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์ และวัจนปฏิบัติศาสตร์ของดัชนีปริจเฉทแต่ละดัชนี

หน้าที่ชี้แนะการตีความการสื่อสารของดัชนีปริจเฉทอาจแบ่งแยกย่อยได้เป็น 1) หน้าที่เชิงการโต้แย้งแสดงเหตุผล (argumentative function) 2) หน้าที่เชิงโครงสร้างปริจเฉท (metadiscursive function) 3) หน้าที่ควบคุมการปฏิสัมพันธ์ (contact control) 4) หน้าที่แสดงมโนทัศน์หรือทัศนะของผู้พูดต่อสิ่งที่สื่อสาร (modality) และ 5) หน้าที่เน้นองค์ประกอบหนึ่งให้โดดเด่นกว่าองค์ประกอบอื่นซึ่งปรากฏในปริจเฉทหรือละไว้ในฐานที่เข้าใจ (focus)

ในบทความวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาดัชนีปริจเฉทซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการปฏิสัมพันธ์ดัชนีปริจเฉทกลุ่มนี้มีความหมายบ่งชี้ไปยังผู้ฟังและแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ร่วมสนทนา (Martín Zorraquino & Portolés, 1999, pp. 4171-4172) รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับหน่วยย่อยของตน (Briz Gómez, 1998, pp. 224-225) เช่นดัชนีปริจเฉท ¿eh? ในตัวอย่างต่อไปนี้

(1) –Si ves que voy a meter la pata, tú me lo dices, ¿eh? (Olaiola, 2016, p. 80)

(2) –Y he seguido entrenando, ¿eh?, te lo advierto. O sea, que no te hagas ilusiones. (Olaiola, 2016, p. 104)

¿Eh? มีความหมายเรียกร้องไปยังผู้ฟังเพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังตอบกลับ เช่น ในตัวอย่าง (1) ซึ่งผู้พูดขอให้ผู้ฟังช่วยบอกหากเห็นว่าตนทำอะไรผิดไป หรือเพื่อเรียกให้ผู้ฟังสนใจ

อันเป็นการรักษาหรือตรวจสอบการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เช่น ในตัวอย่าง (2) ซึ่งผู้พูดใช้ ¿eh? กำกับการแจ้งให้ทราบว่าผู้พูดยังคงข้อมวงอยู่ การใช้ ¿eh? ต่อท้ายหน่วยถ้อยเพื่อเรียกร้องไปยังผู้ฟังนี้ยังช่วยเน้นเจตนาของผู้พูดหรือสิ่งที่ผู้พูดกล่าวมาก่อนด้วย

ตัวอย่าง (1) และ (2) ข้างต้นสะท้อนให้เห็นลักษณะอย่างหนึ่งของดัชนีปริจเฉท นั่นคือ การแสดงความหมายและหน้าที่ได้หลากหลาย ซึ่งอาจหมายถึงการแสดงความหมายหรือหน้าที่ที่หลากหลายในคราวเดียวกันหรือการแสดงความหมายหรือหน้าที่ต่างกันตามบริบทการใช้ที่เปลี่ยนไปในแต่ละกรณี สำหรับ ¿eh? ในตัวอย่างข้างต้น การแสดงหน้าที่ที่แตกต่างกัน อันได้แก่ หน้าที่เรียกร้องให้ตอบกลับและหน้าที่เรียกให้สนใจนั้นขึ้นอยู่กับตำแหน่งการใช้ ลักษณะด้านความหมายอีกประการหนึ่งของดัชนีปริจเฉทส่วนมากก็คือการแสดงความหมายที่ไม่แน่ชัดและยากต่อการทำความเข้าใจ ลักษณะด้านความหมายเหล่านี้ทำให้เกิดความยากลำบากในการเรียนการสอนดัชนีปริจเฉท นอกจากนี้ การแปลดัชนีปริจเฉทก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่าย เนื่องด้วย นอกจากความยุ่งยากที่เกิดจากคุณลักษณะทางความหมายของดัชนีปริจเฉทเองแล้ว ในบริบทการสื่อสารหนึ่ง ๆ ภาษาต้นฉบับและภาษาแปลอาจมีการเลือกแสดงความหมายที่แตกต่างกัน หรือมีวิธีการแสดงความหมายที่แตกต่างกัน รวมทั้งดัชนีปริจเฉทในภาษาต้นฉบับและในภาษาแปลอาจใช้เป็นหน่วยเทียบเคียงกันได้ในบางบริบทเท่านั้น เนื่องจากไม่ได้มีความเท่าเทียมกันทุกประการ (Portolés, 2002, pp. 162-163)

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงพิจารณาว่าจำเป็นต้องศึกษาดัชนีปริจเฉทเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ภาษาสเปนทั้งในด้านความหมาย หน้าที่ และการแปล เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น อันจะนำไปสู่การใช้และการแปลที่เหมาะสม ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา bueno, bien และ hombre/mujer เมื่อทำหน้าที่ควบคุมการปฏิสัมพันธ์แล้ว (ไพรริน สิมมา, 2564) และในบทความวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะดัชนีปริจเฉท ¿eh?, mira และ oye เท่านั้น

2. ข้อมูลและวิธีการวิจัย

2.1 ข้อมูลการวิจัย

ข้อมูลการวิจัยประกอบไปด้วยตัวอย่างการใช้และการแปลดัชนีปริจเฉทซึ่งรวบรวมจากบทสนทนาในงานวรรณกรรมร้อยแก้วร่วมสมัยภาษาสเปนและบทแปลภาษาไทยของงานวรรณกรรมแต่ละเรื่อง งานวรรณกรรมที่ผู้วิจัยใช้มีจำนวนทั้งสิ้น 18 เรื่อง ซึ่งถือเป็นงานวรรณกรรมร้อยแก้วร่วมสมัยภาษาสเปนแทบจะทั้งหมดที่มีการแปลโดยตรงจากภาษาสเปนเป็นภาษาไทย ในบทความวิจัยชิ้นนี้ มีการใช้ตัวอย่างจากผลงานจำนวน 12 เรื่อง ดังนี้

ตารางที่ 1

รายชื่องานวรรณกรรม

ลำดับที่	ต้นฉบับ	ฉบับแปล
1.	Bibiana y su mundo (Olaizola, 1998)	โลกของเธอ บีเบียน่า (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2540)
2.	Boquitas pintadas (Puig, 2004)	ริมฝีปากนาง (มานูเอล ปุช, 2557)
3.	Cinco panes de cebada (Baquedano, 2016)	ปลูกฝันไว้ในแผ่นดิน (ลูเซีย บาเกตาโน่, 2542)
4.	Corre, Benito, corre (Olaizola, 2016)	สู้ เบนิตโต้ สู้ (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2550)
5.	Cucho (Olaizola, 2015)	ก๊วยฉ่ (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2546)
6.	Cuenta conmigo (Bucay, 2012)	จะเล่าเป็นเพื่อนคุณ (ฆอร์เฆ่ บูกาย, 2558)
7.	Déjame que te cuente (Bucay, 2016)	จะเล่าให้คุณฟัง (ฆอร์เฆ่ บูกาย, 2556)
8.	Finisterre (Rosa Lojo, 2006)	สุดขอบโลกที่ฟินิสเตอร์เร (มาเรีย โรซา โลโฆ, 2557)
9.	Historia de una gaviota y del gato que le enseñó a volar (Sepúlveda, 2016)	นางนวลกับแมวผู้สอนให้นกบิน (หลุยส์ เซปุลเบดา, 2551ข)
10.	Historias de ninguno (Mateos, 1998)	หนึ่งจุ่นโน้ (ปีลาร์ มาเตออส, 2544)
11.	Mundo del fin del mundo (Sepúlveda, 2015a).	โลกสุดขอบฟ้า (หลุยส์ เซปุลเบดา, 2554)
12.	Un viejo que leía novelas de amor (Sepúlveda, 2015b)	ชายชราผู้อ่านนิยายรัก (หลุยส์ เซปุลเบดา, 2551ก)

2.2 วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยนำตัวอย่างการใช้และการแปลดัชนีปริจเฉทมารวบรวมเป็นคลังข้อมูล แล้ววิเคราะห์จำแนกความหมายและหน้าที่ของดัชนีปริจเฉทที่เลือกมาศึกษา หลังจากนั้นจึงสำรวจและวิเคราะห์การแปลเพื่อหาหน่วยเทียบเคียงในภาษาไทยของดัชนีปริจเฉทแต่ละดัชนี โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์ว่าคำแปลที่ใช้นั้นแสดงความหมาย หน้าที่ และการใช้เหมือนหรือ

แตกต่างจากดัชนีปริจเฉทภาษาสเปนอย่างไร พร้อมทั้งตั้งข้อสังเกตและให้ข้อเสนอแนะในการแปลด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เป็นการละไว้ไม่แปลหรือเมื่อผู้วิจัยพิจารณาว่าคำแปลที่ใช้นั้นไม่เหมาะสม

3. ผลการวิจัย

3.1 ดัชนีปริจเฉท ¿eh?

ดัชนีปริจเฉท ¿eh? มีการใช้สองแบบ คือใช้ต่อท้ายหน่วยถ้อยและใช้เป็นคำถามขอข้อมูลอีกครั้ง ในการใช้ทั้งสองแบบ ¿eh? จะออกเสียงด้วยทำนองเสียงขึ้น

3.1.1 เมื่อใช้ต่อท้ายหน่วยถ้อย ¿eh? จะแสดงความหมายเรียกร้องไปยังผู้ฟังและมักเน้นความหมายเชิงวิจารณ์ปฏิบัติของหน่วยถ้อยนั้น นั่นคือเน้นเจตนาของผู้พูดเมื่อกล่าวหน่วยถ้อยนั้นหรือเน้นสิ่งที่ผู้พูดกล่าวมาก่อนนั่นเอง ¿eh? อาจจะปรากฏในตำแหน่งซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนผลัดหรือไม่ได้ หากปรากฏในตำแหน่งซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนผลัด ¿eh? จะเรียกร้องให้ผู้ฟังยืนยัน ยอมรับ หรือตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่ง (Montañez Mesas, 2007, p. 10) เช่น ในตัวอย่าง (1) ข้างต้น และตัวอย่างต่อไปนี้

(3) –¿Buen hombre, eh? (Bucay, 2012, p. 81)

ในตัวอย่าง (3) ผู้พูดใช้ ¿eh? เพื่อเรียกร้องให้ผู้ฟังสนับสนุนความคิดเห็นว่าคุณคนที่มีการอ้างถึงนั้นเป็นคนดี (buen hombre) การใช้ ¿eh? เพื่อเรียกร้องไปยังผู้ฟังในตัวอย่างนี้ยังช่วยเน้นการแสดงความคิดเห็นของผู้พูดด้วย การใช้ ¿eh? ในตำแหน่งจุดเปลี่ยนผลัดนี้ไม่ได้หมายความว่า ¿eh? จะต้องปรากฏเป็นหน่วยภาษาลำดับสุดท้ายของผลัดเสมอไป ในความคิดเห็นของผู้วิจัย หากถ้อยคำที่ปรากฏตามหลัง ¿eh? นั้นแสดงการเรียกร้องให้ผู้ฟังตอบสนอง ก็ยังคงพิจารณาได้ว่า ¿eh? ปรากฏในตำแหน่งจุดเปลี่ยนผลัดและทำหน้าที่เรียกร้องการตอบสนองจากผู้ฟัง เช่น ในตัวอย่างต่อไปนี้

(4) –No conviene causar un efecto demasiado shocking, ¿eh? ¿Qué dice usted? (Rosa Lojo, 2006, p. 95)

การกล่าวคำถาม ¿Qué dice usted? (“คุณว่าอย่างไร”) ในตัวอย่าง (4) แสดงเจตนาในการเรียกร้องให้ผู้ฟังตอบสนอง ดังนั้นจึงพิจารณาได้ว่าผู้พูดใช้ ¿eh? ด้วยเจตนาที่จะให้ผลัด

แก่ผู้ฟังหรือเพื่อเรียกร้องให้ผู้ฟังตอบสนอง

ในกรณีที่ผู้พูดใช้ ¿eh? ในตำแหน่งที่ไม่ใช่จุดเปลี่ยนผลัด ผู้พูดไม่ได้คาดหวังหรือเรียกร้องการตอบสนองจากผู้ฟัง หากแต่เพียงต้องการรักษาระดับความสนใจของผู้ฟัง เช่น ในตัวอย่าง (2) ข้างต้นและตัวอย่างต่อไปนี้

(5) –Ya... Mira, voy a solucionarlo... (...) Pero no se lo cuentes a nadie, ¿eh?
 Y recuerda que (...). (Baquedano, 2016, pp. 154-155)

ในตัวอย่าง (5) ผู้พูดใช้ ¿eh? กำกับคำสั่งห้าม Pero no se lo cuentes a nadie “แต่เธออย่าเล่าให้ใครฟัง” แล้วผู้พูดก็พูดต่อ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าผู้พูดใช้ ¿eh? เพื่อรักษาระดับความสนใจของผู้ฟังเท่านั้นและไม่ได้ต้องการเรียกร้องให้ผู้ฟังตอบกลับ

จากการสำรวจการแปลพบว่ามีตำแหน่งการใช้ที่แตกต่างกันซึ่งนำไปสู่หน้าที่อันแตกต่างกันของ ¿eh? นี้ไม่ได้มีนัยสำคัญในการเลือกใช้คำแปลแต่อย่างใด และการแปล ¿eh? เป็นภาษาไทยนั้นจะขึ้นอยู่กับประเภทของวัจนกรรมที่มีการใช้ ¿eh? กำกับเป็นหลัก ทั้งนี้ในแหล่งข้อมูลการวิจัย ¿eh? ใช้ต่อท้ายหน่วยถ้อยคำจำนวน 25 ครั้ง ในจำนวนดังกล่าวมีการแปล 19 ครั้ง (ร้อยละ 76) และไม่แปล 6 ครั้ง (ร้อยละ 24)

ตารางที่ 2

หน่วยภาษาที่ใช้ในการแปลดัชนีปริจเฉท ¿eh?

หน่วยภาษา	ครั้ง	ประเภทของวัจนกรรม
1. นะ(จ๊ะ/เข้าใจไหม/ตกลงนะจ๊ะ)	8	- การบอกให้ทำ (การขอร้อง/การสั่ง/การสั่งห้าม) (4 ครั้ง) - การแสดงความเห็น (4 ครั้ง)
2. ล่ะ	4	- การแจ้งให้ทราบ (1 ครั้ง) - คำถาม (3 ครั้ง)
3. นะนี่	1	- การแสดงความเห็น
4. ล่ะลี	1	- การแสดงความเห็น
5. ว่าไหม	1	- การแสดงความเห็น
6. ล่ะฮึ	1	- คำถาม
7. หือ	1	- คำถาม
8. เอะอะ	1	- คำถาม
9. เหรอ	1	- การคาดคะเน

ดังปรากฏในตารางข้างต้น *นะ* เป็นหน่วยภาษาที่ใช้เพื่อแปล *¿eh?* ซึ่งปรากฏต่อท้ายหน่วยถ้อยคำมากที่สุดในแหล่งข้อมูลการวิจัยพบการใช้ *นะ* เมื่อหน่วยถ้อยคำมาก่อนหน้าเป็นการบอกให้ทำและการแสดงความเห็น เช่น ในตัวอย่างต่อไปนี้

(6)

-Si ves que voy a meter la pata, tú me lo dices, <i>¿eh?</i> (Olaizola, 2016, p. 80)	“และถ้านายเห็นฉันทำอะไรไม่เข้าท่าละก็ บอกฉันเลยนะ” (โฆเซ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2550, น. 94)
--	--

(7)

-Buen hombre, <i>¿eh?</i> (Bucay, 2012, p. 81)	“คนดีจริง ๆ นะ” (ฆอร์เฆ บูกาย, 2558, น. 138)
--	--

ปีทมา วสวนนท์ (2539, น. 120-122) กล่าวว่า *นะ* ทำหน้าที่แสดงเนื้อหา (comment marker) นั่นคือ ทำหน้าที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับแก่นความหนึ่ง ๆ ซึ่งผู้พูดต้องการนำเสนอให้กับผู้ฟังเป็นหน้าที่หลักและแสดงวัจนกรรมขอความสนใจจากผู้ฟังเพื่อให้ผู้ฟังกระทำการใดสิ่งหนึ่งเป็นหน้าที่รอง การแสดงหน้าที่ดังกล่าวเป็นการแสดงหน้าที่ในลักษณะตรงกันข้ามกับ *¿eh?* เนื่องจาก *¿eh?* ทำหน้าที่เรียกร้องการตอบสนองหรือความสนใจเป็นหน้าที่หลักและทำหน้าที่เน้นหรือแสดงเนื้อหาเป็นหน้าที่รอง การที่ความหมายเรียกร้องไปยังผู้ฟังของ *นะ* เป็นเพียงผลพลอยได้ที่เกิดจากหน้าที่แสดงเนื้อหาเท่านั้น ทำให้มีการใช้ *นะ* ร่วมกับสำนวนซึ่งแสดงการเรียกร้องไปยังผู้ฟังเป็นหลักด้วย ดังปรากฏในแหล่งข้อมูลการวิจัยซึ่งมีการใช้ *นะ* ซ้อนกับ *เข้าใจไหม* และ *ตกลงนะจ๊ะ* ต่อท้ายการบอกให้ทำ ในที่นี้จะแสดงเฉพาะตัวอย่างการใช้ *เข้าใจไหม*

(8)

(...) «No vayas a dejar el coche a nadie, <i>¿eh?</i> ». (Olaizola, 1998, p. 34)	(...) “อย่าให้คนอื่นเข็นรถเล่นนะจ๊ะ <i>เข้าใจไหม</i> ” (โฆเซ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2540, น. 43)
--	--

การใช้ *นะ* ซ้อนกับ *เข้าใจไหม* และ *ตกลงนะจ๊ะ* นี้ น่าจะเป็นเพราะผู้แปลรู้สึกว่าการความหมายของ *นะ* นั้นไม่เพียงพอต่อการแสดงเจตนาเรียกร้องให้ผู้ฟังยืนยันว่าเข้าใจหรือยอมรับคำสั่งหรือคำขอร้องของผู้พูด

หน่วยภาษาที่แสดงหน้าที่ในลักษณะเดียวกันกับ *นะ* นั่นคือ ทำหน้าที่แสดงเนื้อหาเป็นหน้าที่หลักและแสดงการเรียกร้องไปยังผู้ฟังเป็นหน้าที่รอง ได้แก่ *นะนี่ ละละ ละ* และ *เหอะ* โดย *นะนี่* และ *ละละ* พบใช้กับการแสดงความเห็น *ละ* ใช้กับการแจ้งให้ทราบและคำถาม ส่วน *เหอะ* พบใช้กับคำถาม ดังจะสังเกตได้ในตัวอย่างต่อไปนี้

(9)	-Parece que te ha dado fuerte, ¿eh? (Bucay, 2012, p. 113)	“ดูคุณจะเป็นเอามาก <i>นะนี่</i> ” (ชอร์เฒ่ บุกาย, 2558, น. 190)
(10)	-Este planteamiento te deja en desventaja, ¿eh? (Bucay, 2016, p. 130)	“พอคิดอย่างนี้ คุณเลยรู้สึกเสียเปรียบ <i>ละละ</i> ” (ชอร์เฒ่ บุกาย, 2556, น. 225)
(11)	-Y he seguido entrenando, ¿eh?, (...). (Olaizola, 2016, p. 104)	“แล้วฉันก็ได้ซ้อมวิ่งด้วย <i>ละละ</i> (...)” (โฆเซ่ หลุยส์ โอลัยโซล่า, 2550, น. 125)
(12)	-¿Por qué estás siempre alegre y feliz? ¿Eh? ¿Por qué? (Bucay, 2016, p. 153)	“แล้วทำไมเจ้าจึงมีความสุขซึ่งได้อยู่ตลอดเวลา <i>ละละ</i> เพราะเหตุใดรี” (ชอร์เฒ่ บุกาย, 2556, น. 265)
(13)	-(...) Fijate si yo tuviera hijos ahora. ¿Qué les diría? ¿Eh? ¿Qué les diría? (Bucay, 2012, p. 121)	“(…) ถ้าผมมีลูกขึ้นมาตอนนี้ ผมจะบอกลูก ๆ ผมว่ายังไง <i>เหอะ</i> ห่มอ จะบอกอย่างไรดี” (ชอร์เฒ่ บุกาย, 2558, น. 202)

ดั่งที่วัชรพล บุพนมิตร (2539, น. 117) ได้กล่าวไว้ *นี่* แสดงเจตนาของผู้พูดที่จะชี้แจงเรื่องให้ผู้ฟังยังไม่รู้หรือยังไม่ตระหนัก การใช้ *นี่* ซ้อนกับ *นะ* ในตัวอย่าง (9) นี้จึงเป็นการบ่งชี้ว่าผู้พูดแสดงความเห็นด้วยความนึกคิดที่ว่าผู้ฟังอาจจะยังไม่ตระหนักถึงเรื่องดังกล่าว ในตัวอย่าง (9) นี้จะใช้ *นะ* แทน *นะนี่* ก็ได้

ละลี เป็นหน่วยภาษาที่แสดงการคาดคะเนหรือการอนุมาน ในตัวอย่าง (10) นี้ จะใช้นะ เป็นคำแปลของ ¿eh? ก็ได้เช่นกัน และอาจแปลประโยคได้เป็น “การคิดอย่างนี้ทำให้คุณเสียเปรียบเลยนะ” ดังจะสังเกตได้ นะ จะเน้นสิ่งที่กล่าวมาก่อนเท่านั้นและไม่ได้แสดงนัยของการคาดคะเนเช่นเดียวกับ ละลี

ละ ใช้ได้ทั้งกับประโยคบอกเล่าและคำถาม เมื่อใช้กับประโยคบอกเล่า ละ จะแสดงว่าผู้พูดสื่อสารข้อมูลด้วยความนึกคิดว่าผู้พูดรู้ข้อมูลนั้นแต่ผู้ฟังยังไม่รู้ ความหมายดังกล่าวทำให้เกิดนัยของการพูดอวดได้ในกรณีที่ผู้พูดแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองได้ทำหรือสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเอง เช่น ในตัวอย่าง (11) ข้างต้น ในตัวอย่าง (11) นี้จะใช้ นะ เป็นคำแปลของ ¿eh? ก็ได้เช่นกัน โดย นะ จะแสดงนัยว่าสิ่งที่กล่าวเป็นสิ่งที่ผู้ฟังควรรู้หรือตระหนักโดยไม่มีนัยของการโอ้อวด เมื่อใช้กับคำถาม เช่น ในตัวอย่าง (12) ดูเหมือนว่า ละ จะไม่ได้แสดงความหมายอื่นได้อีก นอกจากการเน้นคำถามและทำให้คำถามฟังรื่นหู ไม่สิ้นห้วนจนเกินไป (นววรรณ พันธุมธธา, 2559, น. 116)

สำหรับ เหอะ จะสังเกตได้ว่าการใช้ เหอะ ในตัวอย่าง (13) นี้ทำให้วัจนกรรมการถามในต้นฉบับกลายเป็นการแสดงความสงสัย ในกรณีนี้ผู้วิจัยพิจารณาว่าเมื่อหน่วยถ้อยคำมาก่อนเป็นคำถาม ¿eh? จะเทียบเคียงได้กับคำจำพวก หือ ซึ่งพบในตัวอย่างต่อไปนี้

(14)

–(...)¿Qué pensarían de mí? ¿Eh? ¿Qué crees tú qué pensarían? (Olazola, 1998, p. 13)	“(…) ผู้คนจะคิดยังไงหือ หนูคิดบ้างไหมว่าผู้คนจะคิดยังไง ถ้าป่าไปขอเสื้อผ้าให้ผู้ชาย ทั้งที่ป่าเป็นผู้หญิงมายนะ” (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2540, น. 15)
--	--

หือ ทำหน้าที่เรียกร้องให้ผู้ฟังตอบสนองหรือสนใจเช่นเดียวกับ ¿eh? แต่ใช้ได้กับคำถามเท่านั้น คำจำพวก หือ นี้ใช้ซ้อนกับ ละ ได้ ดังจะสังเกตได้ในตัวอย่างต่อไปนี้

(15)

–(...) ¿Y el rabo? ¿Eh? ¿Dónde tienes el rabo? (...). (Sepúlveda, 2016, p. 102)	‘(…) หางละลี! หางแกอยู่ไหน (...)’ (หลุยส์ เซปุลเบดา, 2551ข, น. 120)
---	---

ละฮี ประกอบขึ้นจากคำ ละ และ ฮี ดังที่ได้กล่าวแล้ว ละ ทำหน้าที่เน้นคำถาม ส่วนคำ ฮี นั้นมีความหมายเช่นเดียวกับ ฮือ นั่นคือ แสดงการเรียกร้องให้ผู้ฟังสนใจหรือตอบกลับและมักใช้กับคำถามเท่านั้น

ว่าไหม พบใช้ตามหลังการแสดงความเห็นในตัวอย่างต่อไปนี้

(16)

<p>-¿Buen hombre, ¿eh? (...) -Sí, Samuel. Pero mira si nos va a enseñar a hacer negocios a nosotros...¿Eh? (Bucay, 2012, p. 81)</p>	<p>“คนดีจริง ๆ นะ” (...) “ใช่แล้ว ซามูเอล แต่อย่างเขาจะหรือจะมาสอนเราทำธุรกิจ ว่าไหม” (ฉอว์เม่ บูกาย, 2558, น. 138)</p>
---	---

ว่าไหม เป็นคำถามซึ่งเรียกร้องให้ผู้ฟังตอบว่าผู้ฟังเห็นด้วยกับผู้พูดหรือไม่ การใช้คำถามเช่นนี้ต่อท้ายหน่วยถ้อยไม่ได้ช่วยเน้นสิ่งที่กล่าวมาก่อน ในความคิดเห็นของผู้วิจัย หากต้องการเน้นสิ่งที่กล่าวมาก่อนด้วย ก็อาจใช้ ว่าไหม ตามหลัง นะ ได้ทราบได้ที่วัจนกรรมการแสดงความเห็นอยู่ในรูปประโยคบอกเล่า

หรือ ซึ่งเป็นคำบอกการถาม พบใช้ต่อท้ายการคาดคะเนในตัวอย่างต่อไปนี้

(17)

<p>-¿Se marea, eh? (...) (Baquedano, 2016, p. 11)</p>	<p>“เมารถหรือ” (...) (ลูเซีย บาเกตาโน, 2542, น. 11)</p>
---	---

ในตัวอย่าง (17) นี้ นอกจากจะใช้ หรือ แล้ว อาจใช้ ละฮี เป็นคำแปลได้ด้วย ทั้งนี้ การใช้ ละฮี จะบ่งชี้อย่างชัดเจนว่าสิ่งที่กล่าวมาก่อนเป็นการคาดคะเน

สำหรับกรณีที่ไม่มีการแปล ¿eh? ซึ่งใช้ต่อท้ายหน่วยถ้อยนั้น ผู้วิจัยพบว่าเป็นกรณีที่ ¿eh? ใช้ต่อท้ายการบอกให้ทำ (3 ครั้ง) การบ่นหรือตัดพ้อ (1 ครั้ง) และคำถาม (2 ครั้ง) ในความคิดเห็นของผู้วิจัย ในกรณีของการบอกให้ทำและการตัดพ้ออาจใช้ นะ เป็นหน่วยเทียบเคียงของ ¿eh? และในกรณีของคำถามก็อาจจะใช้คำจำพวก ฮือ ในการแปล ¿eh? ได้ เช่น ในตัวอย่างต่อไปนี้

(18)

-¡Basta! ¿Eh? (Bucay, 2016, p. 169)	“พอได้แล้วหมอ” (ชอร์เช่ บูกาย, 2556, น. 295)
-------------------------------------	--

(19)

-¡Eso! ¡Encima mal recibida! -suspiré (...)-. ¿Eh? (...) (Baquedano, 2016, p. 18)	“ฉันได้รับการต้อนรับที่น่าเวทนาที่สุด ! ฉันถอนหายใจ (...)” (ลูเซีย บาเกตาโน่, 2542, น. 20)
---	--

(20)

-¿Y por qué yo, eh? ¿Por qué tengo que ser siempre el gato de los mandados, eh? Que me moje el rabo con bencina, que (...). ¿Por qué siempre yo, eh? -(...). (Sepúlveda, 2016, p. 76-77)	‘แล้วทำไมต้องเป็นผมด้วยล่ะ ทำไมผมต้องเป็นแมวรับคำสั่งอยู่เรื่อย ให้ผมเอาหางจุ่มน้ำมันเบนซิน (...) ทำไมต้องเป็นผมล่ะ’ (...) (หลุยส์ เซปุลเบดา, 2551ข, น. 90)
--	---

ในตัวอย่าง (18) ผู้พูดผลัดที่มีการใช้ ¿eh? เป็นคนไข้ในขณะที่คู่สนทนาเป็นหมอ การใช้ *นะ* จึงอาจฟังไม่สุภาพ อย่างไรก็ตาม หากตีความได้ว่าผู้ร่วมสนทนาสนิทสนมกันมากก็น่าจะใช้ *นะ* ได้ ในตัวอย่าง (19) หากใช้ *นะ* อาจจะแปลถ้อยคำของผู้พูดได้เป็น “นั่นไง มีหน้าข้ายังไม่ได้รับการต้อนรับอีกนะ” ในตัวอย่าง (20) จะเห็นว่ามีการใช้ ¿eh? กำกับคำถาม 3 ครั้ง ผู้แปลใช้ *ล่ะ* เป็นหน่วยเทียบเคียงของ ¿eh? 2 ครั้ง อีกหนึ่งครั้งไม่มีการแปล ซึ่งน่าจะเกิดจากการแปลตกหล่นหรืออาจเป็นเพราะผู้แปลไม่ต้องการใช้ *ล่ะ* ติด ๆ กัน อย่างไรก็ตาม นอกจาก *ล่ะ* แล้ว ก็อาจใช้คำ *หือ ฮี ฮะ* หรือ *หา* ซึ่งแสดงการกระตุ้นให้ผู้ฟังตอบคำถามเพื่อแปล ¿eh? ได้ด้วย โดยจะใช้ซ้อนกับ *ล่ะ* หรือไม่ก็ได้

3.1.2 ผู้พูดอาจใช้ ¿eh? เป็นหน่วยถ้อยหรือผลัดตามลำพังเพื่อขอให้คู่สนทนากล่าวข้อมูลซ้ำหรืออธิบายสิ่งที่เพิ่งกล่าวไปให้กระจ่างยิ่งขึ้น ในกรณีนี้ ¿eh? มีค่าเท่ากับคำถามจำพวก ¿Cómo has dicho? (“เธอพูดว่าอย่างไรนะ”) หรือ ¿Qué has dicho? (“เธอพูดว่าอะไรนะ”) ในกรณีนี้ ¿eh? ทำหน้าที่ขอข้อมูลอีกครั้งซึ่งพบในแหล่งข้อมูลจำนวน 2 ครั้งนี้ พบว่ามีการใช้ *อะไร* (1 ครั้ง) และ *ว่าอะไรนะครับ* (1 ครั้ง) ในการแปล

(21)

-(...) Ay, Demi, tú sí que eres una iglesia abandonada. -¿Eh? ¿Qué es eso de la iglesia abandonada? (Bucay, 2012, p. 168)	“(...) โธ่ เดมี นายนี้มันเหมือนโรงพยาบาลร้างเลยนะ” “อะไร โรงพยาบาลร้าง เกี่ยวอะไรด้วย” (ฉอว์เฒ่ บุกาย, 2558, น. 282)
--	---

(22)

-¿Por qué, Gordo, por qué nunca se puede estar tranquilo? -¿Eh? (Bucay, 2016, p. 151)	“ทำไมนะหมอ ทำไมคนเราจึงอยู่อย่างสบายใจกันไม่ได้เลยสักที” “ว่าอะไรนะครับ” (ฉอว์เฒ่ บุกาย, 2556, น. 261)
--	---

ในกรณีเหล่านี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่าเพื่อให้คำแปลเป็นคำพยางค์เดี่ยวที่เปล่งออกมาเพื่อขอให้ผู้ร่วมสนทนาอธิบายสิ่งที่เพิ่งกล่าวไปให้กระจ่างยิ่งขึ้นเช่นเดียวกับต้นฉบับภาษาสเปน ก็อาจใช้คำ *tío* *อี ฮะ* หรือ *หา* เป็นคำแปลของ ¿eh? ได้

3.2 ดัชนีปริจเฉท *mira* และ *oye*

คำ *mira* และ *oye* เป็นดัชนีปริจเฉทซึ่งพัฒนามาจากการทำหน้าที่เป็นคำกริยา รูปคำสั่งบุรุษที่สองเอกพจน์ (*tú*) นอกจาก *mira* และ *oye* แล้ว รูปผันอื่น ๆ อันได้แก่ *mirá* (*vos*) และ *mire* (*usted*) ในกรณีของ *mirar* และ *oiga* (*usted*) ในกรณีของ *oír* ก็ใช้เป็นดัชนีปริจเฉทด้วยเช่นกัน เมื่อใช้เป็นดัชนีปริจเฉท รูปคำกริยาเหล่านี้มักปรากฏอยู่ระหว่างการเว้นวรรคในตำแหน่งต้นหรือท้ายหน่วยถ้อยที่กำกับ

ดัชนีปริจเฉท *mira* และ *oye* ต่างใช้เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟังก่อนที่ผู้พูดจะกล่าวสิ่งที่ตนพิจารณาว่ามีความสำคัญ ทั้งนี้ ผู้พูดจะใช้ *mira* เมื่อผู้พูดพยายามดึงให้ผู้ฟังเข้ามายัง “อาณาเขต” ของผู้พูดและทำความเข้าใจคำอธิบายเกี่ยวกับการกระทำ ทศนคติ ความเห็น และความต้องการของผู้พูด (Martín Zorraquino & Portolés, 1999, p. 4181) ในขณะที่ *oye* จะใช้เมื่อผู้พูดพยายามนำตัวเองเข้าไปยังอาณาเขตของผู้ฟัง (Martín Zorraquino & Portolés, 1999, p. 4184) นั่นคือ เมื่อผู้พูดต้องการสื่อสารจากมุมมองของความสัมพันธ์ของข้อมูลนั้นกับผู้ฟังเป็นสำคัญ เช่น ในตัวอย่างต่อไปนี้

(23) -**Mira**, Cucho, -le decía algún chico- te lo he traído de jamón, ¿qué te parece? (Olaiola, 2015, p. 10)

(24) –Oye, vengo a traerte y a explicarte los ejercicios que hemos hecho.
Me ha mandado don Anselmo. (Olaiola, 2015, p. 68)

ในตัวอย่าง (23) และ (24) นี้หน่วยถ้อยที่มี mira และ oye กำกับมีความหมายคล้ายคลึงกัน นั่นคือ ต่างเป็นการแจ้งให้ทราบว่าผู้พูดเอาอะไรมาให้ผู้ฟัง แต่ความหมายของ mira นั้นนำไปสู่การตีความว่าผู้พูดต้องการอธิบายการกระทำของตนให้ผู้ฟังเข้าใจ ในขณะที่ความหมายของ oye บ่งชี้ว่าผู้พูดสื่อสารโดยพิจารณาว่าสิ่งที่ผู้พูดแจ้งให้ทราบนั้นส่งผลหรือเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง เป็นที่สังเกตว่า mira และ oye ต่างใช้กับการแจ้งให้ทราบและการบอกให้ทำได้ แต่เมื่อเป็นคำถาม มักจะใช้ oye เท่านั้น เพราะคำถามเป็นวัจนกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้ฟังรู้ (Martín Zorraquino, 2010, p. 150)

เนื่องด้วย oye สื่อสารข้อมูลโดยมุ่งเน้นไปที่ผู้ฟัง ดัชนีปริจเฉทดัชนีนี้จึงใช้เพื่อแสดงความไม่พอใจหรือการตำหนิการกระทำหรือทัศนคติของผู้ฟังได้ (ดูตัวอย่าง (34))

ในบางกรณี ผู้พูดอาจมีได้ต้องการเรียกร้องความสนใจจากผู้ฟังจริง ๆ หากแต่ใช้การเรียกร้องความสนใจเพื่อเน้นความสำคัญของสิ่งที่กล่าว หรือเพื่อเน้นทัศนคติของผู้พูดต่อสิ่งที่กล่าว Pons Bordería (1998, p. 220) กล่าวว่า ในกรณีนี้ mira/oye มีค่าเท่ากับ fijate เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

(25) –¡Caramba!, (...), dejaste mudo a su excelencia. No te conocía como detective. Lo humillaste delante de todos, y se lo merece. Espero que algún día los jíbaros le metan un dardo.

–Lo matará su mujer. Está juntando odio, pero (...).

–Mira. Con todo el lío del muerto casi lo olvido. Te traje dos libros.

(Sepúlveda, 2015b, p. 32)

ในตัวอย่าง (25) นี้ ผู้พูดไม่ได้ใช้ mira เพื่อเรียกให้ผู้ฟังสนใจว่าผู้พูดจะกล่าวสิ่งใดเสียทีเดียว หากแต่ใช้เพื่อเน้นข้อความที่ว่า เนื่องด้วยความวุ่นวายเรื่องคนตายผู้พูดเกือบจะลืมว่าได้นำหนังสือมาให้ผู้ฟัง หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ เพื่อเน้นว่าผู้พูดรู้สึกว่าเป็นเรื่องน่าฟังที่ผู้พูดเกือบจะลืมว่าได้นำหนังสือมาให้ผู้ฟัง

เมื่อปรากฏในตำแหน่งท้ายหน่วยถ้อยที่กำกับ mira/oye จะซึมซับความหมายทางวัจนกรรมปฏิบัติของหน่วยถ้อยที่มาก่อนหน้าและจะสูญเสียความหมายเรียกความสนใจไป

บางส่วน โดยทั่วไป *mira* จะแสดงนัยว่าผู้พูดกำลังไตร่ตรองสิ่งที่กล่าวมาก่อนหน้า ซึ่งอาจจะเป็นคำกล่าวของตนเองหรือของผู้ร่วมสนทนา เหมือนเป็นการเน้นว่าตนเองตระหนักถึงข้อสรุปสำคัญที่อนุมานได้จากคำกล่าวนั้น (Martín Zorraquino & Portolés, 1999, p. 4181) Waltereit (2006, p. 4, อ้างถึงใน Tanghe & Jansegers, 2014, p. 5) พิจารณาว่าการใช้ *mira* ในลักษณะดังกล่าวเป็นการแสดงการรับรู้ข้อมูลหรือการสนใจฟังอยู่ (ตัวอย่าง (26)) ในขณะที่ *oye* ช่วยให้เกิดนัยของการทำตัวใกล้ชิดกับผู้ร่วมสนทนาหรือการเรียกร้องให้ผู้ฟังตระหนักถึงสิ่งที่ผู้พูดเพิ่งจะกล่าวไป (Martín Zorraquino & Portolés, 1999, pp. 4185-4186) เช่น ในตัวอย่าง (27) นี้

(26) –Así que me lo manda don Félix. **Mire.** ¿Y qué se le ofrece, paisanito?
(Sepúlveda, 2015a, p. 28)

(27) También a mí me ha suspendido, **oye.** (Martín Zorraquino, 2010, p. 148)

การใช้ *mira/oye* เพื่อเรียกความสนใจอาจเป็นกลยุทธ์ที่ผู้พูดใช้เมื่อต้องการเปลี่ยนเรื่องสนทนา (ตัวอย่าง (28) และ (29)) แย้งผลัด หรือเติมเต็มช่องว่างในการสื่อสารก็ได้ (ตัวอย่าง (30))

(28) –¿Qué edad tenía usted al morir su esposo? *confesá*
–¿Qué le digo? La nena tenía ocho...(…)
–**Mire**, señora, como le mandé decir, tengo algo que hablar con usted muy importante (...) (Puig, 2004, p. 164)

(29) –¿Y cómo vuelves a tu casa? –insistió la señorita.
–Me trae el padre de los niños en coche.
–Bueno. **Oye**, tenemos que pensar en la función de Navidad. (Olaizola, 1998, p. 24)

(30) –¿Qué tema le gustaría a usted?
–Pues **mire**, qué quiere... A mí, la historia... (Baquedano, 2016, p. 139)

สำหรับการแปล พบว่าจากการใช้ *mira* และรูปผันจำนวน 86 ครั้ง มีการแปล 63 ครั้ง (ร้อยละ 73.26) และไม่แปล 23 ครั้ง (ร้อยละ 26.74) ในขณะที่จากการใช้ *oye/oiga* จำนวน 87 ครั้ง มีการแปล 51 ครั้ง (ร้อยละ 58.62) และไม่แปล 36 ครั้ง (ร้อยละ 41.38) นอกจากนี้ ยังพบว่าในการแปล *mira* และรูปผันมีการใช้หน่วยภาษาที่หลากหลายนากกว่าในการแปล *oye/oiga*

ดัชนีปริจเฉท *mira/mirá* พบใช้จำนวน 47 ครั้ง มีการแปล 35 ครั้ง (ร้อยละ 74.47) ไม่แปล 12 ครั้ง (ร้อยละ 25.53) ส่วน *mire* นั้นพบใช้จำนวน 38 ครั้ง มีการแปล 27 ครั้ง (ร้อยละ 71.05) และไม่แปล 11 ครั้ง (ร้อยละ 28.95) ผู้วิจัยได้รวบรวมหน่วยภาษาที่ใช้ในการแปลดัชนีปริจเฉทเหล่านี้ไว้ในตารางที่ 3 และ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3

หน่วยภาษาที่ใช้ในการแปลดัชนีปริจเฉท *mira/mirá*

หน่วยภาษา	ครั้ง	หน่วยภาษา	ครั้ง
1. นี่+คำเรียกขาน	11	6. ดู	1
2. นี่+คำเรียกขาน	6	7. ฟังนะ	1
3. ส่วนแสดงการอธิบาย/ชี้แจง	7	8. คิดดูสิหมอ	1
4. คูลี/ซี(ครัป)	5	9. ลองสังเกตดูนะ	1
5. คุณันลี	1	10. คำเรียกขาน+คำลงท้ายอย่างสุภาพ	1

ตารางที่ 4

หน่วยภาษาที่ใช้ในการแปลดัชนีปริจเฉท *mire*

หน่วยภาษา	ครั้ง	หน่วยภาษา	ครั้ง
1. เอละ	9	7. นี่ไงครัป	1
2. คำเรียกขาน+คำลงท้ายอย่างสุภาพ	5	8. ดีค่ะ	1
3. นี่+คำเรียกขาน	3	9. นี่+คำเรียกขาน	1
4. คูลี/ซี(ครัป)	2	10. เอ้อ	1
5. คุณคูลี	1	11. ฟังนะ	1
6. ส่วนแสดงการอธิบายหรือชี้แจง	2		

ดัชนีปริจเฉท *oye* ปรากฏในแหล่งข้อมูลการวิจัย 75 ครั้ง มีการแปล 40 ครั้ง (ร้อยละ 53.33) และไม่แปล 35 ครั้ง (ร้อยละ 46.67) หน่วยภาษาที่ใช้แปล *oye* คือ *นี่* (+คำเรียกขาน) (21 ครั้ง) คำเรียกขาน (11 ครั้ง) *นี่แน่ะ* (7 ครั้ง) และ *เฮ้ย* (1 ครั้ง)

สำหรับ *oiga* ซึ่งปรากฏในแหล่งข้อมูลจำนวน 12 ครั้ง มีการแปล 11 ครั้ง (ร้อยละ 91.67) และไม่แปล 1 ครั้ง (ร้อยละ 8.33) ในการแปลมีการใช้คำเรียกขานซ้อนกับคำลงท้ายบอกความสุภาพ (*ครับ ค่ะ ฮะ*) 10 ครั้ง ส่วนอีก 1 ครั้งเป็นการใช้คำเรียกขาน+คำลงท้ายอย่างสุภาพซ้อนกับประโยค *ฟังผมหน่อย*

นี่แน่ะ และ *นี่* เป็นดัชนีปริจเฉทที่ใช้เพื่อแปลทั้ง *mira* และ *oye* อย่างไรก็ตาม จากการสังเกตอัตราการใช้และการวิเคราะห์ความหมายของคำทั้งสองคำนี้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า *นี่แน่ะ* มีความหมายเทียบเคียงได้กับ *mira* และ *นี่* มีความหมายเทียบเคียงได้กับ *oye* ดัชนีปริจเฉท *นี่แน่ะ* ใช้ซ้อนกับคำเรียกขานเสมอ ส่วน *นี่* ปรากฏร่วมกับคำเรียกขานเสมอเมื่อใช้แปล *mira* ในการแปล *oye* พบการใช้ *นี่* เดี่ยว ๆ มากกว่าการใช้ *นี่* ร่วมกับคำเรียกขาน ทั้งนี้ ดังที่ Martín Zorraquino (2010, p. 151) ได้กล่าวไว้ สำหรับคนจำนวนมากแล้ว *mira* และ รูปผันอื่น ๆ ฟังดูสุภาพมากกว่า *oye/oiga* การใช้คำเรียกขานต่อท้าย *นี่* เสมอในการแปล *mira* ในขณะที่มีแนวโน้มที่จะไม่ใช้คำเรียกขานต่อท้าย *นี่* ในการแปล *oye* น่าจะสัมพันธ์กับระดับความสุภาพที่แตกต่างกันดังกล่าว นั่นคือ การใช้ *นี่* เดี่ยว ๆ ฟังดูสุภาพน้อยกว่าการใช้ *นี่* ซ้อนกับคำเรียกขาน ผู้แปลจึงเลือกใช้ *นี่* เดี่ยว ๆ เพื่อแปล *oye* และใช้ *นี่* ซ้อนกับคำเรียกขานเสมอเพื่อแปล *mira* จึงสังเกตตัวอย่างต่อไปนี้

(31)

-Mira, Cucho, lo mejor para tu abuela sería meterla en un asilo. (...) (Olaiola, 2015, p. 16)	“ <i>นี่แน่ะ</i> กูซิดื้อ ! ป้าว่าทางที่ดีที่สุดสำหรับย่าของหนูก็คือไปอยู่บ้านพักคนชรา (...)” (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลโยโซล่า, 2546, น. 17)
---	---

(32)

-Mira, Benito, que yo tengo ojo para estas cosas (...) (Olaiola, 2016, p. 40)	“ <i>นี่</i> เบนิตโต้! ครุ่นะตาแหลมนะสำหรับเรื่องพวกนี้ (...)” (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลโยโซล่า, 2550, น. 44)
---	--

(33)

-Oye, Celia, era mentira que (...) (Olaizola, 2015, p. 77)	“นี่แน่ะ เซเลีย ฉันโกหกเธอที่บอกว่า (...)” (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2546, น. 83)
--	--

(34)

-Oye -le dijo a Bibi-, tú no estás aquí para jugar con muñecas sino para cuidarnos. (Olaizola, 1998, p. 16)	“นี่ ! เธอไม่ได้มาที่นี่เพื่อเล่นตุ๊กตาค่ะ แต่มาคอยดูแลพวกเราต่างหาก” ราฟาพูต (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2540, น. 19)
---	--

ในตัวอย่าง (31) *นี่แน่ะ* ทำให้ตีความได้ว่าผู้พูดต้องการอธิบายความเห็นของตนให้ผู้ฟังเข้าใจซึ่งตรงกับความหมายของ *mira* ในขณะที่การใช้ *นี่* ในตัวอย่าง (32) ทำให้ตีความว่าผู้พูดสื่อสารโดยมุ่งไปที่ความเกี่ยวข้องของสิ่งที่จะกล่าวกับผู้ฟัง ซึ่งไม่สอดคล้องกับความหมายของ *mira* ในลักษณะเดียวกัน การใช้ *นี่แน่ะ* ในตัวอย่าง (33) ทำให้ตีความว่าผู้พูดต้องการอธิบายการกระทำของตนให้ผู้ฟังเข้าใจ ซึ่งไม่ตรงกับความหมายของ *oye* ในตัวอย่าง (34) การใช้ *นี่* แสดงการสื่อสารโดยมุ่งไปที่ผู้ฟังและทำให้เกิดนัยของการดำเนินเช่นเดียวกับ *oye*

นอกจากจะใช้ซ้อนกับ *นี่* และ *นี่แน่ะ* แล้ว ก็พบการใช้คำเรียกขานโดยไม่มีดัชนีปริจเฉททั้งสองดัชนีดังกล่าวเป็นคำแปลของทั้ง *mira/mire* และ *oye/oiga* ด้วย ในกรณีของ *mira/mire* คำเรียกขานจะใช้ซ้อนกับคำลงท้ายอย่างสุภาพเสมอ ในกรณีของ *oye* พบว่าจากจำนวนทั้งสิ้น 11 ครั้ง มีการใช้คำเรียกขานร่วมกับคำลงท้าย 4 ครั้ง ในอีก 7 ครั้งที่เหลือเป็นการใช้คำเรียกขานเดี่ยว ๆ สำหรับ *oiga* พบว่ามีการใช้คำเรียกขานซ้อนกับคำลงท้ายทุกครั้งในการแปล เช่นเดียวกับการใช้ *นี่* เดี่ยว ๆ โดยไม่มีคำเรียกขานในการแปล *oye* ที่ได้กล่าวถึงแล้ว การใช้คำเรียกขานเดี่ยว ๆ โดยไม่มีคำลงท้ายอย่างสุภาพเพื่อแปล *oye* ในกรณีส่วนใหญ่นี้เป็นกลวิธีการแปลที่สะท้อนให้เห็นว่า *oye* สุภาพน้อยกว่าดัชนีปริจเฉทอื่น ๆ

ในด้านความหมายและหน้าที่ประจำตัวของคำเรียกขาน ผู้วิจัยพิจารณาว่าเมื่อปรากฏเดี่ยว ๆ คำเรียกขานใช้เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟังโดยไม่ได้แสดงนัยเกี่ยวกับเจตนาหรือมุมมองในการสื่อสารข้อมูลของผู้พูดเช่นเดียวกับ *mira* และ *oye* (คำเรียกขานจึงใช้ซ้อนกับทั้ง *นี่แน่ะ* และ *นี่* ได้) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่าผู้แปลมีแนวโน้มที่จะเทียบเคียงการใช้คำเรียกขานกับ *oye/oiga* มากกว่า เนื่องจากมีการใช้คำเรียกขานแบบที่ไม่มี *นี่แน่ะ* และ *นี่* ปรากฏร่วมด้วยเพื่อแปล *oye/oiga* มากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของ *oiga* ที่มีการใช้คำเรียกขาน

เป็นคำแปลในอัตราร้อยละ 100 จากกรณีการแปลทั้งหมด ต่อไปนี้ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างการใช้คำเรียกขานเพื่อแปล oye และ mire ตามลำดับ

(35)

<p>–Oye, vengo a traerte y a explicarte los ejercicios que hemos hecho. (...). (Olaiola, 2015, p. 68)</p>	<p>“กึชโฉ ฉันเอาการบ้านมาให้เธอทำและจะช่วยอธิบายเรื่องที่เราเรียนไปแล้วที่โรงเรียนด้วย (...)” (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลโยโซล่า, 2546, น. 72)</p>
---	---

(36)

<p>–¿Qué edad tenía usted al morir su esposo? <i>confesá</i> –¿Qué le digo? La nena tenía ocho... (...) –Mire, señora, como le mandé decir, tengo algo que hablar con usted muy importante (...) –Sí, hable con toda confianza. (...) –Mire, ante todo quiero que usted me prometa no contárselo a nadie. (...) (Puiq, 2004, pp. 163-164)</p>	<p>“คุณอายุเท่าไรคะ ตอนสามี่คุณเสียชีวิตบอกมาซะดี ๆ” “ฉันจะบอกแกว่าอย่างไร ยายหนูอายุแปดขวบ... (...)” “คุณคะ ตามที่ฉันบอกคุณไว้ ดิฉันมีเรื่องสำคัญจะคุยกับคุณ (...)” “ได้คะ พูดได้ไม่ต้องเกรงใจนะคะ (...)” “คุณคะ ก่อนอื่น ดิฉันอยากให้คุณรับปากว่าจะไม่บอกใคร (...)” (มานูเอล ปุช, 2557, น. 264)</p>
---	--

ตัวอย่าง (35) แสดงให้เห็นการใช้คำเรียกขานเพื่อแปล oye ซึ่งขึ้นต้นการสนทนา ในตัวอย่าง (36) มีการใช้ mire จำนวน 2 ครั้ง ในครั้งแรกนั้น mire ใช้นำหน้าผลัดซึ่งเป็นการเปลี่ยนเรื่องการสนทนา ส่วนในครั้งที่สอง mire ใช้ขึ้นต้นผลัดซึ่งเป็นการชี้แจงเงื่อนไขของการสื่อสารที่จะเกิดขึ้น ผู้วิจัยพิจารณาว่าการใช้คำเรียกขานเพื่อแปล mire ในกรณีที่สองนี้ไม่เหมาะสมนัก สาเหตุเป็นเพราะผู้พูดกล่าวผลัดที่มี mire ขึ้นต้นหลังจากที่ผู้ร่วมสนทนาได้กล่าวอนุญาตให้ผู้พูดทำการสื่อสารได้ ซึ่งการกล่าวอนุญาตดังกล่าวทำให้เข้าใจได้ว่าผู้ร่วมสนทนาให้ความสนใจฟังผู้พูดอยู่ ผู้พูดจึงไม่จำเป็นและไม่ควรเรียกความสนใจจากผู้ร่วมสนทนาอีก ต่างจากในกรณีแรกและในตัวอย่าง (35) ซึ่งตีความได้ว่าผู้พูดกล่าวผลัดที่มี mire และ oye ขึ้นต้นหลังจากมีความเจ็บเกิดขึ้นอันจะทำให้เข้าใจได้ว่าผู้ฟังไม่ได้อยู่ในอาการที่จะให้ความสนใจฟังผู้พูด ในความคิดเห็นของผู้วิจัย ในกรณีนี้ควรจะใช้ *níñe* หรือสำนวนจำพวก *คืออย่างนั้นะคะ* ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็นคำแปลของ mire เพื่อแสดงความหมายว่าผู้พูด

ต้องการอธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจผู้พูดแทนการใช้คำเรียกขาน *คุณคะ* ซึ่งมีหน้าที่เรียกให้ผู้ฟังสนใจเพียงอย่างเดียว

สำนวนแสดงการอธิบายชี้แจงพบใช้แปล *mira/mire* เท่านั้น สำนวนที่ใช้ในการแปล *mira* ได้แก่ *คืออย่างนี้นะ* *คืออย่างนี้ท่าน* *คือจี้้นะลูก* *คือ* *คือว่า* และ *คือว่ายังจี้* สำนวนที่ใช้แปล *mire* ได้แก่ *ยังจี้้นะคะ* และ *คืออย่างนี้นะคุณ* เช่น ในตัวอย่างต่อไปนี้

(37)

<p>-¿Lo has encontrado? -(...) -Digamos que sí... -Dame el teléfono, que anoto... -Mira, Demi, tengo una noticia buena y mala. (Bucay, 2012, p. 47)</p>	<p>“หาเขาเจอไหม” (...) “จะเรียกว่าเจอก็ได้” “บอกเบอร์มา ผมจะได้จด” “คืออย่างนี้นะเดมี่ ฉันมีทั้งข่าวดีและข่าวร้าย” (ขอร์เฆ่ บูกาย, 2558, น. 81)</p>
---	--

(38)

<p>-Profesor, ¿cuál es el mejor método anticonceptivo? -(...). -Mire, señorita, el método anticonceptivo ideal debería ser (...). (Bucay, 2016, p. 162)</p>	<p>“อาจารย์คะ อยากทราบว่าคุมกำเนิดวิธีไหนได้ผลที่สุดคะ” (...) “คืออย่างนี้นะคุณ วิธีคุมกำเนิดที่ดีที่สุดคือ (...)” (ขอร์เฆ่ บูกาย, 2556, น. 281)</p>
---	---

ดังที่ได้กล่าวแล้ว *mira/mire* ใช้เมื่อผู้พูดต้องการอธิบายการกระทำ ทักษะคติ ความคิดเห็น และความต้องการของตนเองให้ผู้ฟังเข้าใจ การใช้สำนวนจำพวก *คืออย่างนี้นะ* จึงเป็นการถ่ายทอดวัตถุประสงค์ดังกล่าวของผู้พูด สำนวนเหล่านี้จะใช้ขึ้นต้นการตอบคำถามหรือการตอบกลับเท่านั้น จะไม่ใช่เริ่มการสนทนาหรือขึ้นต้นแก่นเรื่องใหม่ น่าสังเกตว่าในตัวอย่างเหล่านี้ใช้ *นี่นะ*+คำเรียกขาน ในการแปล *mira/mire* ได้เช่นกัน

เอาละ พบใช้ในการแปล *mire* ซึ่งบ่งชี้การรับรู้ข้อมูล และพบในผลงานแปลเรื่องเดียวเท่านั้น เช่น ในตัวอย่างต่อไปนี้

(39)

<p>-Sé cocinar. Bueno. Un poco. -Mire. Así que sabe cocinar. (Sepúlveda, 2015a, p. 30)</p>	<p>“ผมทำอาหารเป็นครับ เอ้อ เล็กน้อยนะครับ” “เอาละ เอาเป็นว่าเธอทำอาหารเป็น” (หลุยส์ เซปุลเบดา, 2554, น. 41)</p>
--	---

ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ทำให้บทแปลฟังชัดหู แต่ *เออละ* ไม่ได้แสดงความหมายอย่างเดียวกันกับ *mire* นั่นก็คือ ในตัวอย่าง (39) นี้ *mire* แสดงการรับรู้และไตร่ตรองข้อมูล แต่ *เออละ* ทำให้เกิดนัยของการตัดบทผู้ร่วมสนทนาหรือนัยที่ว่าสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าวมาก่อนนั้นเพียงพอแล้ว ในกรณีนี้ผู้วิจัยจึงพิจารณาว่าดัชนีปริจเฉทซึ่งใช้เพื่อบ่งชี้การรับรู้ข้อมูลในภาษาไทย เช่น *อืม* น่าจะเป็นคำแปลที่เหมาะสมกว่า

รูปคำสั่ง *ฟังนะ* ใช้เพื่อแปล *mira/mire* ในกรณีที่ผู้พูดต้องการเล่าเรื่องหรืออธิบายความจริง เมื่อเปรียบเทียบกับดัชนีปริจเฉทอื่น ๆ *ฟังนะ* เป็นดัชนีปริจเฉทที่แสดงความปรารถนาของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังสนใจสิ่งที่ตนจะกล่าวอย่างแจ่มชัดที่สุดและเป็นการบ่งชี้ว่าเรื่อง que ผู้พูดจะกล่าวเป็นเรื่องที่ผู้ฟังจะต้องตั้งใจฟังมาก ๆ เช่น ตัวอย่างต่อไปนี้

(40)

-¿Se lo cuento, jefe? -(...) -Claro. (...). Pero sin exagerar, (...). -¡Ayayay, este jefazo mio! Mire. Antes teníamos (...). (Sepúlveda, 2015a, p. 114)	“ให้ผมเล่าไหมครับหัวหน้า” (...) “ได้เลย (...) แต่อย่าโม้ นะ(...)” “โห่ เจ้านายผม! ฟังนะ เมื่อก่อนเรามี(...)” (หลุยส์ เซปุลล์เบดา, 2554, น. 150)
--	---

น่าสังเกตว่าไม่มีการใช้ *ฟังนะ* เพื่อแปล *oye/oiga* ถึงแม้ดัชนีปริจเฉทเหล่านี้จะพัฒนามาจากคำกริยา *oir* ซึ่งแสดงการรับรู้เสียงเช่นกันกับคำกริยา *ฟัง* ในภาษาไทย จะพบก็แต่การใช้ประโยค *ฟังผมหน่อย* สอดกับคำเรียกขานในการแปล *oiga* ในตัวอย่าง (41) ต่อไปนี้ ทั้งนี้การใช้ประโยคดังกล่าวเป็นการแปลเพื่อสะท้อนการเล่นคำในต้นฉบับ

(41)

(...) -Pe... pero, oiga ... -¡Oígame usted a mí!- (...) (Olaiola, 1998, pp. 27-28)	(...) “ คุณครูครับ ฟังผมหน่อย ” “คุณนั่นแหละฟังดิฉัน” (...) (ไอแซ หลุยส์ โอไลโซล่า, 2540, น. 36)
---	---

ในตัวอย่าง (41) นี้ ผู้พูดใช้ *oiga* ในผลัดแรกเพื่อแสดงความไม่พอใจต่อสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนา กล่าวในผลัดก่อนหน้า ในผลัดต่อมาผู้ร่วมสนทนาก็ตอบกลับโดยใช้ *oiga* แต่ใช้ในฐานะเป็นคำสั่งให้ฟัง เนื่องด้วยประโยค *ฟังผมหน่อย* ไม่ได้บ่งชี้การตำหนิหรือความไม่พอใจของผู้พูด ผู้วิจัยจึงสรุปว่าการใช้ประโยคดังกล่าวเป็นการแปลเพื่อสะท้อนการเล่นคำ *oiga* ของ

ผู้ร่วมสนทนาเท่านั้น และไม่ถือว่าการแปลดังกล่าวเป็นตัวอย่างของการพิจารณาว่าประโยค
ขอให้ฟังนั้นเทียบเคียงได้กับการใช้ *oiga* เป็นดัชนีปริจเฉท

คำแปลกลุ่มต่อมาคือรูปคำสั่งให้ดูให้สังเกตซึ่งใช้แปล *mira* และสำนวน *นี่ไงครับ* ซึ่ง
ใช้แปล *mire* คำแปลเหล่านี้พบในกรณีทีหน้าทีของ *mira/mire* เหมือนจะอยู่ก้ำกึ่งระหว่าง
หน้าที่เรียกความสนใจกับหน้าที่เป็นคำเรียกร้องให้ผู้ฟังดูหรือสังเกตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นั่นเป็นเพราะ
ในหน่วยถ้อยที่ *mira/mire* ก้ำกึ่งมีการอ้างถึงสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนารับรู้ได้ทางสายตาใน
สถานการณ์การสื่อสารนั้น เช่น ในตัวอย่างต่อไปนี้

(42)

-Mira, Cucho, -le decía algún chico- te lo he traído de jamón, (...) (Olaizola, 2015, p. 10)	“ดูสิ กูซโน้ แซนวิชของฉันทานหมูเชียวนะ” เพื่อนคนหนึ่งพูดกับกูซโน้ (...) (ไอเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2546, น. 10)
--	--

ในตัวอย่างเหล่านี้ ผู้พูดใช้ *mira/mire* เพื่อเรียกให้ผู้ฟังสนใจสิ่งที่ตนจะกล่าว ไม่ใช่
เพื่อเรียกให้ดูสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในหน่วยถ้อยมีการอ้างถึงสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนา
รับรู้ได้ทางสายตาในสถานการณ์การสื่อสารนั้น การใช้คำสั่งให้ดูหรือสังเกตจึงไม่ได้ทำให้
บทแปลฟังขัดหูแต่อย่างใด ตรงกันข้ามกับตัวอย่างต่อไปนี้ซึ่งมีการใช้ *ดูสิ* เพื่อแปล *mira* แต่
ไม่มีสิ่งที่ผู้ฟังจะเห็นได้อยู่ในสถานการณ์การสื่อสารนั้น

(43)

-Mira, cuando salgas del internado tendrás una bicicleta para cada día de la semana. (...) (Olaizola, 1998, p. 105)	“ดูสิ วันที่เธอกลับจากโรงเรียนประจำ เธอจะมีจักรยานให้ขี่เล่นไม่ซ้ำกันตลอดเจ็ดวันเชียวนะ (...)” (ไอเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2540, น. 145)
---	--

ในตัวอย่าง (43) นี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่าควรใช้ *นี่แหละ+คำเรียกขาน* แทน *ดูสิ* เนื่องจาก
ไม่มีการอ้างถึงสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนาจะมองเห็นได้ในสถานการณ์การสื่อสารนั้น

ถึงแม้จะยังไม่อาจใช้ *ดูสิ/ดูสิ* เป็นดัชนีปริจเฉทเรียกความสนใจได้ แต่รูปคำสั่งนี้ใช้
เพื่อเน้นความสำคัญของสิ่งที่กล่าวหรือเพื่อเน้นทัศนคติของผู้พูดต่อสิ่งที่กล่าวได้เช่นเดียวกับ
mira ดังสังเกตได้ในตัวอย่างต่อไปนี้

(44)

<p>-¡Caramba!, Antonio José Bolívar, dejaste mudo a su excelencia. (...), y se lo merece. Espero que algún día los jíbaros le metan un dardo.</p> <p>-Lo matará su mujer. (...)</p> <p>-Mira. Con todo el lío del muerto casi lo olvido. Te traje dos libros. (Sepúlveda, 2015b, p. 32)</p>	<p>“โอ้โฮ ลุงทำให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นใบ้ไปเลย (...) แต่ก็สมแล้วสำหรับเขา ผมหวังว่าวันหนึ่งพวกชิบาโรจะเป่าลูกดอกใส่เขาบ้าง”</p> <p>“เมียเขาต่างหากล่ะจะฆ่าเขา (...)”</p> <p>“ดูซิ เพราะมีวแต่่วนเรื่องคนตาย ผมเกือบลืมไปว่าเอาหนังสือมาให้ลุงสองเล่ม” (หลุยส์ เซปูลเวดา, 2551ก, น. 42)</p>
--	---

นอกจากคำสั่งให้ดูและสังเกตแล้ว ก็มีการใช้คำสั่งให้คิดในการแปล mira ด้วยดังสังเกตได้ในตัวอย่างต่อไปนี้

(45)

<p>-¡Tengo un cabreo...!</p> <p>-¿Qué te pasa?</p> <p>-Pues mira: que de aquí tengo que ir a casa de un compañero a llevarle unos apuntes que necesita... y vive muy lejos. (Bucay, 2016, p. 110)</p>	<p>“ผมหงุดหงิดจัง”</p> <p>“มีเรื่องอะไรหรือ”</p> <p>“คิดดูสิหมอย ผมต้องถ่อเอาสมุดจดเล่มเล็กเซอร์รี่ไปให้เพื่อนที่บ้าน ซึ่งอยู่ไกลมาก” (ฆอร์เฆ บูกาย, 2556, น. 187)</p>
--	---

ในตัวอย่าง (45) นี้ mira ใช้เพื่อขึ้นต้นการตอบคำถามว่ามีเรื่องอะไรหรือเกิดอะไรขึ้นกับผู้พูด ในความคิดเห็นของผู้วิจัย การใช้คำสั่งให้คิดเพื่อขึ้นต้นการตอบคำถามดังกล่าวนี้ไม่เหมาะสมนัก เนื่องจากการสั่งให้คิดไม่ได้บ่งชี้ว่าผู้พูดจะอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้น หากแต่บ่งชี้ว่าต่อไปจะเป็นการตอบคำถามว่าทำไมถึงเป็นเช่นนั้น ผู้วิจัยพิจารณาว่าในตัวอย่าง (45) นี้ควรใช้สำนวนจำพวก *คืออย่างนี้ครับ* เป็นคำแปลของ mira แทน

เอ้อ และ *ดีค่ะ* พบใช้ในการแปล mire ด้วยเช่นกัน *เอ้อ* พบใช้ในตัวอย่างต่อไปนี้ซึ่งผู้พูดใช้ mire เพื่อเริ่มการสนทนาอีกครั้ง

(46)

<p>-¿Él se quedaba mucho en la pieza? -Cuando estaba mal... ¡Don Teodoro, pare un poquito!...Mire Nené, justo pasa el coche de alquiler ¿lo quiere tomar? (Puig, 2004, p. 207)</p>	<p>“เขาอยู่ห้องนี้นานไหมคะ” “เวลาเขาป่วย...คุณเตโอดโร หยุดก่อนค่ะ...เอ้อ คุณเนเน่ รถยนต์เช่าผ่านมาพอดี คุณอยากเช่าไหมคะ” (มานูเอล ปุซ, 2557, น. 335)</p>
--	--

เอ้อ อาจใช้เมื่อผู้พูดนึกอะไรบางอย่างออกหรืออาจใช้เพื่อแสดงความลังเลเช่นเดียวกับ เอ่อ ในตัวอย่าง (46) นี้ ไม่อาจตีความได้ว่าผู้พูดเพิ่งนึกอะไรออกเนื่องจากสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึงเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อหน้า สำหรับความลังเลใจนั้น ผู้วิจัยพิจารณาว่าเป็นความหมายที่ไม่ได้ขัดกับบริบทเสียทีเดียวเนื่องจากการแสดงความลังเลใจนั้นเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งซึ่งผู้พูดอาจเลือกใช้ในการเริ่มสนทนาอีกครั้ง อย่างไรก็ตาม คำ *เอ้อ* ไม่ได้ทำหน้าที่เรียกความสนใจเช่นเดียวกับ *mire* และในกรณีนี้ที่ใช้ *นี่แน่ะ* เพื่อแปล *mire* ได้ ดังนั้น *เอ้อ* จึงไม่น่าจะใช้คำแปลที่ดีที่สุดของ *mire*

สำหรับ *ดีค่ะ* ซึ่งไม่ได้ใช้เพื่อเรียกความสนใจแต่ใช้เพื่อแสดงการยอมรับข้อเสนอ นั้น ผู้วิจัยพิจารณาว่าเกิดจากการแปลความคลาดเคลื่อน

หน่วยเทียบเคียงที่เหลือที่ยังไม่ได้กล่าวถึงได้แก่ *เฮ้ย* ซึ่งใช้แปล *oye* และพบในกรณีที่ผู้พูดกับผู้ฟังเป็นคู่ोरกัน ในตัวอย่างที่มีการใช้ *เฮ้ย* นี้จะใช้ *นี่* แทนก็ได้

สำหรับการละไว้ไม่แปล ผู้วิจัยพบว่าในหลาย ๆ กรณีการไม่แปลอาจเป็นเพราะมีการใช้คำเรียกขานเพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟังอยู่แล้วและการแปล *mira/oye* เพื่อแสดงการเรียกความสนใจอีกนั้นไม่จำเป็นหรือฟังดูไม่เป็นธรรมชาติ เช่น ตัวอย่างต่อไปนี้

(47)

<p>-Mire usted, (...) (Olaiola, 1998, p. 110)</p>	<p>“คุณครูครับ (...)” (โฆเซ่ หลุยส์ โอลัยโซล่า, 2540, น. 152)</p>
--	---

(48)

<p>-Oye, papá, (...). (Olaiola, 1998, p. 54)</p>	<p>“พ่อคะ (...)” (โฆเซ่ หลุยส์ โอลัยโซล่า, 2540, น. 71)</p>
---	---

ในกรณีนี้ที่ *mira/mire* ขึ้นต้นการตอบคำถามซึ่งปรากฏหรือแฝงอยู่ในการสนทนาจำนวน 18 ครั้ง พบว่ามีการละไว้ไม่แปลจำนวน 7 ครั้ง เช่น ตัวอย่างต่อไปนี้

(49)

-¿Ya no te cagas encima? - Mira , cagar me sigo cagando, ¡pero (...)! (Bucay, 2016, p. 71)	“นายไม่ขี้รดแล้วใช้ไหม” “ไอ้ขี้รดนี่ก็ยังเป็นอยู่ แต่(...)” (ฆอร์เฆ บูกาย, 2556, น. 120)
---	---

ในตัวอย่าง (49) นี้ อาจใช้สำนวนแสดงการอธิบายหรือชี้แจงในการแปล *mira/mire* ซึ่งขึ้นต้นการตอบคำถามเหมือนในตัวอย่าง (38) นอกจากนี้ ก็อาจใช้ *นี่แน่ะ* หรือ *ฟังนะ* ได้ด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เป็นไปได้ว่าในภาษาไทยอาจไม่นิยมใช้หน่วยภาษาซึ่งเรียกความสนใจเมื่อจะตอบคำถาม และนั่นอาจเป็นสาเหตุของการไม่แปล *mira/mire* ในกรณีดังกล่าวนี้ การใช้ดัชนีปริจเฉทซึ่งทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งเหมือนกันซ้อนกัน ก็อาจเป็นสาเหตุของการละไว้ไม่แปลด้วย เช่น ตัวอย่างต่อไปนี้

(50)

-¿Qué tema le gustaría a usted? -Pues mire , qué quiere... A mí, la historia... (Baquedano, 2016, p. 9)	“คุณชอบเรื่องเกี่ยวกับอะไรคะ” “เออ...เรื่องอะไรดีล่ะ ผมชอบประวัติศาสตร์ครับ” (ลูเซีย บาเกตาโน่, 2542, น. 135)
--	--

ในตัวอย่าง (50) นี้ ผู้พูดใช้ทั้ง *pues* และ *mire* เพื่อเติมเต็มช่องว่างในการสื่อสารในระหว่างกำลังคิดหาคำตอบอยู่ และผู้แปลก็ใช้ *เออ* ซึ่งทำหน้าที่ในเชิงโครงสร้างการสนทนาเช่นเดียวกับ *pues* เพื่อแสดงหน้าที่ดังกล่าว ถึงแม้ผู้พูดจะใช้ *mire* เพื่อประโยชน์ในเชิงโครงสร้างการสนทนาเช่นเดียวกับ *pues* แต่ *mire* ก็ยังคงความหมายเรียกความสนใจจากผู้ฟังอยู่ ดังนั้นจึงอาจใช้สำนวนที่แสดงความหมายดังกล่าวหรือสำนวนที่แสดงการอธิบายชี้แจงเพื่อแปล *mire* ได้ อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องพิจารณาด้วยว่าการแปล *mire* ในกรณีนี้นั้นจะฟังดูเป็นธรรมชาติหรือไม่

4. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า *ɛeh?* อาจปรากฏในตำแหน่งท้ายหน่วยถ้อยเพื่อแสดงการเรียกร้องให้ผู้ฟังตอบกลับหรือให้ผู้ฟังสนใจ หรือใช้เป็นหน่วยถ้อยตามลำพังในตำแหน่งต้นผลัดเพื่อขอให้ผู้ร่วมสนทนากล่าวซ้ำหรืออธิบายข้อมูลให้กระจ่างขึ้น ในการแปล *ɛeh?* ซึ่งใช้ต่อท้ายหน่วยถ้อยนั้น มีการใช้หน่วยภาษาที่หลากหลาย โดยหน่วยภาษาส่วนใหญ่ไม่ได้แสดงความหมายเท่าเทียมกับ *ɛeh?* นั่นคือ มีการใช้หน่วยภาษาซึ่งทำหน้าที่แสดงเนื้อหาเป็นหน้าที่หลักและแสดงการเรียกร้องไปยังผู้ฟังเป็นหน้าที่รอง ซึ่งเป็นการแสดงหน้าที่ในลักษณะตรงกันข้ามกับ *ɛeh?* หน่วยภาษาดังกล่าวได้แก่ *นะ นะนี่ ละ ละลี* และ *เหอะ* และมีการใช้หน่วยภาษาที่แสดงความหมายเรียกร้องให้ผู้ฟังตอบกลับแต่ไม่ได้ทำให้เกิดการเน้นสิ่งที่กล่าวมาก่อนได้แก่ *เข้าใจไหม ตกลงนะจ๊ะ ว่าไหม* และ *เหอ* มีแต่ *ฮี/หือ* เท่านั้นที่แสดงความหมายในลักษณะเดียวกันกับ *ɛeh?* ทุกประการ อย่างไรก็ตาม *ฮี/หือ* จะใช้ได้กับคำถามเท่านั้น ในบรรดาคำแปลทั้งหมด *นะ* พบใช้บ่อยที่สุด โดย *นะ* เป็นคำแสดงเนื้อหาที่มีความหมายเป็นกลางและพบใช้กับการบอกให้ทำ การแสดงความเห็น และน่าจะใช้กับการแจ้งให้ทราบได้ด้วย คำอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันนั้นจะแสดงความหมายเกี่ยวกับเจตนาหรือทัศนคติของผู้พูดด้วย ซึ่งความหมายเหล่านี้ไม่ได้เป็นความหมายประจำตัวของ *ɛeh?* ในกรณีของ *นะนี่ ละ* ซึ่งใช้กับประโยคบอกเล่า และ *ละลี* ผู้วิจัยพิจารณาว่าจะใช้ *นะ* เป็นคำแปลแทนก็ได้ ส่วนในกรณีของ *เหอะ* ซึ่งพบใช้กับคำถามนั้น ผู้วิจัยพิจารณาว่าควรจะใช้ *หือ* แทน นอกจากจะใช้หน่วยภาษาแต่ละกลุ่มเดี่ยว ๆ แล้ว ก็พบการใช้หน่วยภาษาต่างกลุ่มซ้อนกัน นั่นคือ มีการใช้ *นะ* ซ้อนกับ *เข้าใจไหม* และ *ตกลงนะจ๊ะ* ต่อท้ายการบอกให้ทำ และ *ละ* ซ้อนกับ *ฮี* ต่อท้ายคำถาม ด้วยกลวิธีการแปลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่าใช้ *ว่าไหม* ซ้อนกับ *นะ* ได้เมื่อการแสดงความคิดเห็นอยู่ในรูปประโยคบอกเล่า ในกรณีที่ *ɛeh?* ใช้เป็นคำถามขอข้อมูลอีกครั้ง พบการใช้คำถาม *อะไร* และ *ว่าอะไรนะครับ* เป็นคำแปล ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าอาจใช้คำพยางค์เดี่ยวเช่น *ฮี* *หือ* *ฮะ* หรือ *ทว* ในการแปล *ɛeh?* ได้เช่นกัน

ดัชนีปริจเฉท *mira* และ *oye* ใช้เพื่อเรียกให้ผู้ฟังสนใจสิ่งที่ผู้พูดจะกล่าว โดย *mira* จะใช้เมื่อผู้พูดต้องการดึงให้ผู้ฟังเข้ามาทำความเข้าใจตนเอง ในขณะที่ *oye* จะใช้เมื่อผู้พูดสื่อสารโดยมุ่งเน้นไปที่ความเกี่ยวข้องของข้อมูลนั้นกับผู้ฟัง ในบางกรณี *mira/oye* ใช้เพื่อเน้นความสำคัญของสิ่งที่กล่าวหรือเพื่อเน้นทัศนคติของผู้พูดต่อสิ่งที่กล่าว เมื่อปรากฏในตำแหน่งท้ายหน่วยถ้อย *mira* จะทำให้เกิดนัยของการรับรู้ข้อมูล ในขณะที่ *oye* จะช่วยแสดงการทำตัวใกล้ชิดกับผู้ฟังหรือการเรียกร้องให้ผู้ฟังตระหนักถึงสิ่งที่เพิ่งกล่าวไป สำหรับการแปลพบว่า *นี่แน่ะ* *นี่* และคำเรียกขาน ใช้เพื่อแปลทั้ง *mira* และ *oye* อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ข้อสรุป

ว่า *นี่แน่ะ* ซึ่งมักใช้ซ้อนกับคำเรียกขานนี้น่าจะเทียบเคียงได้กับ *mira/mire* ส่วน *นี่* น่าจะเทียบเคียงได้กับ *oye* สำหรับการใช้คำเรียกขานโดยไม่มี *นี่แน่ะ* และ *นี่* อยู่ด้วยนั้น ผู้วิจัยได้ข้อสรุปว่าผู้แปลมีแนวโน้มที่จะเทียบเคียงการใช้คำเรียกขานในลักษณะดังกล่าวกับ *oye/oiga* มากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับ *oiga* ซึ่งมีการใช้คำเรียกขานซ้อนกับคำลงท้ายอย่างสุภาพเป็นคำแปลทุกครั้ง นอกจากหน่วยภาษาที่ได้กล่าวถึงแล้ว ยังมีการใช้สำนวนซึ่งแสดงการอธิบายชี้แจงจำพวก *คืออย่างนั้น* และคำสั่ง *ฟังนะ* เป็นคำแปลของ *mira/mire* ด้วย เมื่อใช้เพื่อเน้นความสำคัญของสิ่งที่กล่าวหรือเพื่อเน้นทัศนคติของผู้พูด *mira/mire* จะมีค่าเท่ากับ *ดูซิ/ดูสิ* ในขณะที่เมื่อใช้เพื่อแสดงการรับรู้ข้อมูล น่าจะเทียบเคียงได้กับหน่วยภาษาจำพวก *อืม* ในกรณีที่มีการอ้างถึงสิ่งที่มองเห็นได้ในสถานการณ์การสื่อสารนั้น ๆ ผู้วิจัยพิจารณาว่าการใช้คำสั่งให้ดูหรือสังเกตเพื่อแปล *mira/mire* นั้นก็เป็นที่ยอมรับได้

ผลสรุปเกี่ยวกับการแปลดัชนีปริจเฉทข้างต้นนี้ได้มาจากการศึกษาข้อมูลที่รวบรวมขึ้นเพื่อการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น การศึกษาตัวอย่างการแปลจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ รวมทั้งการศึกษาการสนทนาภาษาไทยเพิ่มเติมจะช่วยให้ได้ข้อสรุปที่สมบูรณ์มากขึ้นเกี่ยวกับหน่วยเทียบเคียงในภาษาไทยของดัชนีปริจเฉทภาษาสเปนแต่ละดัชนี

เอกสารอ้างอิง

- ฆอร์เฆ่ บูกาย. (2556). *จะเล่าให้คุณฟัง* (พิมพ์ครั้งที่ 3) (เพ็ญพิสาข์ ศรีวรรณารถ, ผู้แปล). สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 2002).
- ฆอร์เฆ่ บูกาย. (2558). *จะเล่าเป็นเพื่อนคุณ* (พิมพ์ครั้งที่ 3) (เพ็ญพิสาข์ ศรีวรรณารถ, ผู้แปล). สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 2005).
- โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า. (2540). *โลกของเธอ บีเบียน่า* (สว่างวัน ไตรเจริญวิวัฒน์, ผู้แปล). ฟ้าอภัย. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1985).
- โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า. (2546). *กุซไฉ่* (พิมพ์ครั้งที่ 6) (รัศมี กฤษณมิษ, ผู้แปล). ฟ้าอภัย. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1983).
- โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า. (2550). *สู้ เบนได้ สู้* (พิมพ์ครั้งที่ 3) (รัศมี กฤษณมิษ, ผู้แปล). ฟ้าอภัย. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 2002).
- นวรรธน์ พันธุมธา. (2559). *ไวยากรณ์ไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 8). โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัทมา วสวนนท์. (2539). *ดัชนีปริจเฉท “นะ” ในบทสนทนาแบบกันเองภาษาไทย กรุงเทพฯ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต].* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปีลาร์ มาเตโอส. (2544). *หนึ่งจุ่นโน้* (พิมพ์ครั้งที่ 2) (สว่างวัน ไตรเจริญวิวัฒน์, ผู้แปล). สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1981).
- ไพรริน สิมมา. (2564). ดัชนีปริจเฉทเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ในภาษาสเปน: ความหมาย
หน้าที่ และการแปล (1). *ภาษาและภาษาศาสตร์*, 39(1), 54-81.
- มานูเอล ปุซ. (2557). *ริมฝีปากนาง* (สถาพร ทิพย์ศักดิ์, ผู้แปล). สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (ต้นฉบับ
พิมพ์ปี ค.ศ. 1968).
- มาเรีย โรซา โลโซ. (2557). *สุดขอบโลกที่ฟินิสเตอร์เร* (ภาสุรี ลือสกุล, ผู้แปล). สำนักพิมพ์
ผีเสื้อ. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 2005).
- ลูเซีย บาเกตาโน้. (2542). *ปลุกฝันไว้ในแผ่นดิน* (พิมพ์ครั้งที่ 2) (รัศมี กฤษณมิษ, ผู้แปล).
ฟ้าอภัย. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1981).
- วัชรพล บุพนิมิตร. (2539). *ดัชนีปริจเฉทในบทสนทนาแบบกันเองของผู้พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ*
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หลุยส์ เซปุลเบดา. (2551ก). *ชายชราผู้อ่านนิยายรัก* (สถาพร ทิพย์ศักดิ์, ผู้แปล). สำนักพิมพ์
ผีเสื้อ. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1989).
- หลุยส์ เซปุลเบดา. (2551ข). *นางนวลกับมวลแมวผู้สอนให้นักบิน* (สถาพร ทิพย์ศักดิ์, ผู้แปล).
สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1996).
- หลุยส์ เซปุลเบดา. (2554). *โลกสุดขอบฟ้า* (สถาพร ทิพย์ศักดิ์, ผู้แปล). สำนักพิมพ์ผีเสื้อ.
(ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1989).
- Baquedano, L. (2016). *Cinco panes de cebada* (49th ed.). Ediciones SM.
- Briz Gómez, A. (1998). *El español coloquial en la conversación. Esbozo de
pragmagramática*. Ariel.
- Bucay, J. (2012). *Cuenta conmigo*. RBA/Del Nuevo Extremo.
- Bucay, J. (2016). *Déjame que te cuente*. RBA Bolsillo.
- Martín Zorraquino, M. A. (2010). Los marcadores del discurso y su morfología.
In Ó. Loureda Lamas & E. Acín Villa (Eds.), *Los estudios sobre marcadores
del discurso en español, hoy* (pp. 93-181). Arco Libros.
- Martín Zorraquino, M. A., & Portolés, J. (1999). Los marcadores del discurso. In
I. Bosque & V. Demonte (Eds.), *Gramática descriptiva de la lengua
española* (pp. 4051-4213). Espasa Calpe.

- Mateos, P. (1998). *Historias de ninguno* (22nd ed.). Ediciones SM.
- Montañez Mesas, M. P. (2007). Marcadores del discurso y posición final: la forma ¿eh? en la conversación coloquial española. *E.L.U.A.*, 21, 1-20.
<http://dx.doi.org/10.14198/ELUA2007.21.13>
- Olaizola, J. L. (1998). *Bibiana y su mundo* (18th ed.). Ediciones SM.
- Olaizola, J. L. (2015). *Cucho* (43rd ed.). Ediciones SM.
- Olaizola, J. L. (2016). *Corre, Benito, corre* (3rd ed.). Palabra.
- Pons Bordería, S. (1998). *Oye y mira* o los límites de la conexión. In M. A. Martín Zorraquino & E. Montolío Durán (Eds.), *Los marcadores del discurso. Teoría y análisis* (pp. 213-228). Arco Libros.
- Portolés, J. (2002). Marcadores del discurso y traducción. In J. García Palacios & M. T. Fuentes Morán (Eds.), *Texto, terminología y traducción* (pp. 145-168). Ediciones Almar.
- Puig, M. (2004). *Boquitas pintadas*. Booket.
- Rosa Lojo, M. (2006). *Finisterre* (2nd ed.). Sudamericana.
- Sepúlveda, L. (2015a). *Mundo del fin del mundo* (3rd ed.). Tusquet Editores.
- Sepúlveda, L. (2015b). *Un viejo que leía novelas de amor* (82nd ed.). Tusquet Editores.
- Sepúlveda, L. (2016). *Historia de una gaviota y del gato que le enseñó a volar* (67th ed.). Tusquet Editores.
- Tanghe, S., & Jansegers, M. (2014). Marcadores del discurso derivados de los verbos de percepción: Un análisis comparativo entre el español y el italiano. *Revue Romane*, 49(1), 1-31. <https://doi.org/10.1075/rro.49.1.01jan>